

LO IV, LO IV a

Temat: Rzeczpospolita w czasach Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Notatka:

1. 1764-1795 panowanie Stanisława Augusta Poniatowskiego
2. 1765 r. założenie Szkoły Rycerskiej w Warszawie. Szkoła miała charakter wojskowy i była przeznaczona dla młodzieży szlacheckiej. Miała kształcić w duchu wartości Oświecenia.
3. 1767 r. sejm sterroryzowany przez Rosjan uchwała prawa kardynalne, będące podstawą ustroju Rzeczypospolitej- „złota wolność szlachecka”, liberum veto, wolna elekcja, władza szlachecka nad chłopem, wyłączne prawo szlachty do pełnienia urzędów i posiadania dóbr ziemskich, prawo szlachty do wypowiedzenia królowi posłuszeństwa, równouprawnienie innowierców.
4. 1768-1772 konfederacja barska – zbrojny związek szlachty utworzony w obronie wiary katolickiej i niepodległości Rzeczypospolitej, a przeciwko królowi i popierającym go wojskom rosyjskim.
5. 1772 r. pierwszy rozbiór Polski.
6. 1788-92 Sejm Wielki
7. 3 V 1791 – uchwalenie Konstytucji 3 maja
8. 1792 r. konfederacja targowicka- zawiązana przez magnatów (S. Szczęsny Potocki, F. Branicki, S. Rzewuski) przeciwnych reformom Sejmu Wielkiego, Targowiczanie wezwali na pomoc carycę Katarzynę II, co skutkowało wojną polsko-rosyjską i upadkiem Konstytucji 3 maja.
9. 1793 r. drugi rozbiór Polski
10. 1794 r. powstanie kościuszkowskie, na którego czele jako naczelnik staje Tadeusz Kościuszko. 4 IV 1794 wojska powstańcze składające się m.in. z kosynierów pod Raławicami pokonują Rosjan.
11. 7 V 1794 r. Kościuszko w obozie pod Połańcem ogłasza uniwersał, na mocy którego chłopci uczestniczący w powstaniu otrzymali wolność osobistą, nieusuwalność z użytkowanej ziemi oraz obniżenie pańszczyzny.
12. 10 X 1794 r. pod Maciejowicami Rosjanie rozbijają wojsko polskie, a ranny Kościuszko dostaje się do niewoli.
13. 4 XI 1794 r. wojsko rosyjskie zdobywa szturmem Pragę i dokonuje rzezi ludności, pod wrażeniem bezwzględności Rosjan Warszawa kapituluje.
14. 1795 r. trzeci rozbiór Polski i abdykacja Stanisława Augusta.

Temat: Rozbiory Rzeczypospolitej.

Notatka:

Przyczyny upadku Rzeczypospolitej.

1. Zewnętrzne:

- Wzrost znaczenia i potęgi państw ościennych Rosji, Prus, Austrii.
- Upadek dawnych potęg europejskich – Szwecji i Turcji stanowiących przeciwwagę dla Rosji, Austrii i Prus.
- Silna władza monarsza w państwach ościennych, państwa scentralizowane .
- Stworzenie w państwach ościennych dużych i nowoczesnych armii.
- Zgodność państw ościennych w sprawie podziału ziem Rzeczypospolitej.

2. Wewnętrzne:

- Zniszczenia wojenne Rzeczypospolitej w XVII i XVIII w.
- Kryzys gospodarczy – upadek miast i rzemiosła
- Upadek gospodarki folwarczno- pańszczyźnianej, upadek znaczenia średniej szlachty, wzrost znaczenia magnatów.
- Brak funduszy na stworzenie silnej i nowoczesnej armii.
- Słabość władzy królewskiej ograniczonej przywilejami szlacheckimi, elekcyjność tronu, liberum veto, wolność podatkowa szlachty i duchowieństwa.
- Zbyt późno podjęte reformy ustrojowe.
- Brak jedności wśród szlachty – podwójne elekcje, wojny domowe, rokosze, zwalczające się konfederacje.
- Szukanie pomocy na dworach państw ościennych.

Zestawienie zdobyczy państw zaborczych w trzech rozbiorach Polski

	Rosja	Prusy	Austria
1772	ludność – 1300 tys. obszar- 92 tys.km ²	ludność- 580 tys. obszar- 36 tys. km ²	ludność – 2650 tys. obszar- 93 tys. km ²
1793	ludność- 3000 tys. obszar- 280 tys. km ²	ludność – 1000 tys. obszar- 58 tys. km ²	nie brała udziału, prowadziła wojnę z Francją
1795	ludność – 1200 tys. obszar- 120tys. km ²	ludność – 1000 tys. obszar- 48 tys. km ²	ludność - 1500 tys. obszar- 47 tys. km ²